

شکل گیری روابط ایران و آلمان بسترها و زمینه‌ها

تألیف
دکتر عابد اکبری

مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات
بین‌المللی ابرار معاصر تهران

۱۳۹۸

سرشناسه : اکبری، عابد، ۱۳۶۰ -
 عنوان و نام پدیدآور : شکل‌گیری روابط ایران و آلمان: بسترها و زمینه‌ها/ تألیف عابد اکبری.
 مشخصات نشر : تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری : ۴۱۶ص: مصور؛ ۲۱/۵x۱۴/۵ س.م.
 فروست : انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران؛ ۴۴۱.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۶-۲۶۸-۴
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
 موضوع : ایران - روابط خارجی - آلمان
 موضوع : Iran - Foreign relations - Germany
 موضوع : آلمان - روابط خارجی - ایران
 موضوع : Germany - Foreign relations - Iran
 موضوع : ایران - روابط خارجی - قرن ۱۲ ق - ۱۴.
 موضوع : Iran - Foreign relations - 18-20th Century
 سریه افزوده : مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران
 رده‌بندی دنگره : DSR ۱۳۹/۳۷۷
 رده‌بندی دی‌یو : ۳۲۷/۵۵۰۴۳
 شماره شابک ملی : ۵۶۴۲۷۹۱

انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران؛ ۴۴۱

تهران: صندوق پستی ۸۴۹ - ۷، تلفن: ۸۸۷۵۶۲۰۳، نمابر: ۸۸۵۰۰۲۵۰

نشانی اینترنت: www.tisri.org پست الکترونیک: info@tisri.org

شکل‌گیری روابط ایران و آلمان: بسترها و زمینه‌ها
 نظارت و اجرا: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران -
 معاونت پژوهشی

تألیف: دکتر عابد اکبری

ویراستار: منیره آذری

صفحه‌آرا: منصوره سعادت

چاپ نخست: اردیبهشت ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۵۲۶ - ۲۶۸ - ۴

کد بازیابی در کتابخانه دیجیتالی دید: A092E43

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

همه حقوق محفوظ است.

فهرست مطالب

فصل اول: مقدمه ۱۵

فصل دوم: اوضاع سیاسی و اجتماعی ایران و آلمان طی سال‌های

(۱۹۱۷ - ۱۹۱۸ میلادی / ۱۲۸۷ - ۱۳۳۶ قمری) ۱۹

۲-۱. بررسی تحولات سیاسی و اجتماعی ایران در اواخر

دوره قاجار ۱۹

۲-۱-۱. رژیم پادشاهی و ساختار حکومتی ایران در دوره قاجار ۱۹

۲-۱-۲. مشکلات ساختاری اقتصاد ایران در دوره قاجار ۲۸

۲-۱-۳. بافت اجتماعی - اقتصادی ایران عصر قاجار ۳۳

۲-۱-۴. ساختار سیاسی سلسله قاجار ۳۶

۲-۱-۵. تحولات ایران از انقلاب مشروطه تا قبل از جنگ

جهانی اول (۱۹۰۶ - ۱۹۱۴ میلادی / ۱۳۲۴ - ۱۳۳۲ قمری) ۴۳

۲-۱-۶. زمینه‌های شکل‌گیری انقلاب مشروطه ۴۳

۲-۱-۷. انقلاب مشروطه و سیاست‌های بیرونی

خارجی در ایران ۴۷

۲-۱-۸. اوضاع اقتصادی ایران طی سال‌های پس از

انقلاب مشروطه ۵۲

۲-۱-۹. شروع جنگ جهانی اول و اوضاع سیاسی،

اجتماعی و اقتصادی ایران ۵۶

۲-۲. آلمان در دوره رایش دوم ۶۱

۲-۲-۱. روند شکل‌گیری آلمان جدید ۶۱

۲-۲-۲. ظهور امپراتوری رایش دوم ۶۳

۶۵	۲-۲-۱. جنگ آلمان و فرانسه
۶۷	۲-۲-۲. اتحادهای اروپایی آلمان
۷۰	۲-۲-۳. نزدیکی روسیه و بریتانیا علیه آلمان
۷۲	۲-۲-۴. بحران‌های بالکان قبل از جنگ
۷۳	۲-۲-۳. اوضاع داخلی و تحولات آلمان پس از وحدت
۷۵	۲-۲-۴. برقراری روابط بین آلمان و عثمانی
	۲-۲-۵. ناسیونالیسم آلمانی (زمینه‌های فکری شکل‌گیری
۷۸	۱. ناسیونالیسم در آلمان)
۷۸	۲-۲-۱. مراحل شکل‌گیری ناسیونالیسم در آلمان
۸۱	۲-۲-۵. ناسیونالیسم، عامل شکل‌گیری وحدت در آلمان
۸۳	۲-۲-۳. وحدت آلمان
	۲-۳. روابط ایران و قدرت‌های بزرگ تا دوره
۸۴	وحدت آلمان
۸۴	۲-۳-۱. انقلاب صنعتی و اثرش بر روابط خارجی
۸۸	۲-۳-۲. اهمیت جغرافیایی ایران و بابت قدرت‌های جهانی
۸۹	۲-۳-۳. روابط عثمانی و ایران
۹۳	۲-۳-۴. روابط روسیه و ایران
۹۷	۲-۳-۴-۱. روابط با روسیه در دوره قاجار
۱۰۲	۲-۳-۵. روابط بریتانیا و ایران
۱۰۳	۲-۳-۵-۱. روابط با بریتانیا در دوره قاجار
۱۰۹	۲-۳-۶. روابط ایران و فرانسه
۱۱۱	۲-۳-۶-۱. اتحادیه فرانسه با ایران علیه بریتانیا
	فصل سوم: بسترهای شکل‌گیری روابط خارجی ایران و آلمان..... ۱۴۹
	۳-۱. جهت‌گیری‌های سیاست خارجی در روابط بین‌الملل..... ۱۴۹
	۳-۱-۱. استراتژی انزوای طلبی..... ۱۵۲

- ۱۵۳..... ۲-۱-۳. سیاست عدم تعهد
- ۱۵۴..... ۳-۱-۳. سیاست بی طرفی
- ۱۵۵..... ۴-۱-۳. استراتژی ائتلاف و اتحاد
- ۱۵۸..... ۲-۳. سیاست خارجی قاجارها
- ۱۶۰..... ۱-۲-۳. جهت گیری نیروی سوم در روابط خارجی ایران
- دوره قاجار..... ۱۶۰
- ۱۶۳..... ۲-۲-۳. شکل گیری تمایل به آلمان در نقش نیروی سوم
- ۳-۳. موقعیت اقتصادی و سیاسی آلمان در مقایسه با
- ۱۷۳..... قدرت های دیگر در خاورمیانه
- ۱۷۵..... ۱-۳-۳. سیاست «پیش به سوی شرق»
- ۴-۳. روابط آلمان، ایران و تأثیر رقبای اروپایی
- بر این روابط..... ۱۷۷
- ۱-۴-۳. سیاست بریتانیا در قبال حضور آلمان در
- ایران و خاورمیانه..... ۱۷۷
- ۲-۴-۳. سیاست های تلاش جوانان آلمان ها در مقابله با
- بریتانیا و روسیه..... ۱۸۵
- ۱-۲-۴-۳. سیاست اتحاد با نیروهای عشار علیه روسیه
- و بریتانیا در ایران..... ۱۸۵
- ۲-۲-۴-۳. کمیته دفاع ملی و مقابله با بریتانیا و روسیه..... ۱۸۶
- ۳-۲-۴-۳. تحریک فرقه دموکرات فارس در جهت
- مقابله با بریتانیا..... ۱۸۹
- ۳-۴-۳. سیاست اتحاد با مسلمانان ازسوی آلمان و مقابله
- با روسیه و بریتانیا..... ۱۹۰
- ۱-۳-۴-۳. اتحاد آلمان ها با عثمانی علیه روسیه و بریتانیا..... ۱۹۱
- ۴-۴-۳. روابط آلمان با روسیه و تأثیر آن بر روابط
- این کشور با ایران..... ۱۹۴
- ۱-۴-۴-۳. قرارداد بریست لیٹوفسک..... ۱۹۹

۳-۴-۵. روابط اروپایی آلمان با فرانسه ۲۰۱

۳-۴-۵-۱. سیاست خارجی آلمان از دوره بیسمارک

و جایگاه فرانسه ۲۰۳

۳-۴-۵-۲. سیستم دلتکس و موقعیت آلمان ۲۰۶

۳-۴-۵-۳. توافقی روسیه و بریتانیا و تشکیل اتفاق مثلث ۲۰۹

۳-۴-۶. تقسیم مناطق نفوذ و تحلیل روابط ایران و آلمان ۲۱۱

۳-۴-۶-۱. سیاست دولت بلاگردان ۲۱۱

۳-۴-۶-۲. سیاست نیروی سوم ۲۱۲

فصل چهارم: پیامدهای روابط ایران و آلمان برای دو کشور ۲۳۷

۴-۱. پیامدهای روابط با ایران برای آلمان ۲۳۷

۴-۱-۱. انعکاس روابط ایران و آلمان در مطبوعات

و رسانه‌های آلمانی ۲۴۰

۴-۱-۲. انعکاس روابط ایران و آلمان در کشورهای دیگر ۲۴۸

۴-۱-۲-۱. تأثیر روابط ایران و آلمان بر روابط آلمان

با بریتانیا ۲۴۸

۴-۱-۲-۲. تأثیر روابط ایران و آلمان بر روابط آلمان

با روسیه ۲۵۴

۴-۱-۲-۳. تأثیر روابط ایران و آلمان بر روابط آلمان

با فرانسه ۲۶۹

۴-۲. پیامدهای روابط دوجانبه برای ایران ۲۸۵

۴-۲-۱. پیامدهای روابط ایران و آلمان برای جامعه ایرانی ۲۸۵

۴-۲-۱-۱. تأثیر روابط با آلمان بر کنشگران

ملی‌گرای ایرانی ۲۸۸

۴-۲-۱-۲. کمیته برلین ۲۹۱

۴-۲-۱-۳. تأثیر روابط با آلمان بر کنشگران مذهبی ایرانی ۲۹۶

۲۹۸	 تأثیر روابط ایران و آلمان بر مطبوعات ایرانی
۲۹۹	 ۱-۲-۲-۴. مجله کاوه
۳۰۲	 ۲-۲-۲-۴. ایرانشهر
۳۰۸	 ۳-۲-۴. تأثیر روابط ایران و آلمان بر گفتمان ایرانیان
۳۰۸	 ۱-۳-۲-۴. گفتمان باستان‌گرایی
۳۱۲	 ۲-۳-۲-۴. گفتمان «دولت - ملت»
۳۱۴	 ۴-۲-۴. نقض بی‌طرفی ایران در جنگ جهانی اول
۳۲۱	 ۱-۴-۲-۴. فلج شدن اقتصاد، پیامد نقض بی‌طرفی
۳۲۲	 ۲-۴-۲-۴. شکست نهضت مشروطه و سقوط مجلس
۳۴۳	 سخن پایانی
۳۵۷	 منابع
۳۵۷	 منابع فارسی
۳۷۳	 منابع انگلیسی
۳۷۹	 پیوست